

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

विषय - समाजशास्त्र (Sociology)

वेळ - 3 तास

बी. ए. भाग 1 सेमी.1

गुण 80

प्रश्न 1 ला समाजशास्त्राची व्याख्या करा आणि विज्ञानाच्या स्वरूपात त्याची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

समाजशास्त्राचा इतर विज्ञानाशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 2 रा सामाजीकरणाचा अर्थ सांगून त्याच्या महत्वाची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

मीडच्या 'मी व मला' या संकल्पनेचे महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 3 रा खालील प्रश्नाचे संक्षिप्त उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) समाज व समुदाय यातील अंतर स्पष्ट करा.

(ब) संदर्भ समुहाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

किंवा

(क) आधुनिक औद्योगिक समाजाचे वैशिष्ट्ये सांगा.

(ड) समाज व व्यक्ती यातील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नांचे संक्षिप्त उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) सामाजिक संरचनेच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

(ब) सामाजिक संरचनेची महत्वाची प्रकार्ये स्पष्ट करा.

किंवा

(क) सामाजिक संरचनेच्या अपकार्याची चर्चा करा.

(ड) सहकार्याचा अर्थ स्पष्ट करा व त्याचे महत्व सांगा.

प्रश्न 5 वा खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

(अ) समाजशास्त्र व अर्थशास्त्र

(ब) समाजशास्त्र व राजनितीशास्त्र

(क) पशूपालन समाज

(ड) संघर्ष

(ई) सात्मीकरण

(फ) जनसंवादाची माध्यमे

(ग) अंतर्समुह व बहिर्समुह

(घ) संस्थेचा अर्थ

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

विषय - समाजशास्त्र (Sociology)

वेळ - 3 तास

बी. ए. भाग 1 सेमी. 2

गुण 80

प्रश्न 1 ला संस्कृतीची व्याख्या करा आणि तिच्या वैशिष्ट्याची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

संस्कृतीची विविध मुलतत्वाचे वर्णन करा.

प्रश्न 2 रा समाजशास्त्रात संरचनात्मक प्रकार्यवाद दृष्टीकोन स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

समाजशास्त्रात नारीवादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

प्रश्न 3 रा खालील प्रश्नांचे संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) विचलन आणि अनुचलन यातील भेद स्पष्ट करा.

(ब) सामाजिक संरचना आणि सामाजिक विचलनात संबंध विशद करा.

किंवा

(क) सामाजिक नियंत्रणाची औपचारिक साधने स्पष्ट करा.

(ड) अनुचालनाला प्रोत्साहित करणा-या घटकांची चर्चा करा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) सामाजिक विभेद व सामाजिक स्तरीकरणात अंतर स्पष्ट करा.

(ब) सामाजिक स्तरीकरणाच्या विविध स्वरूपाची चर्चा करा.

किंवा

(क) सामाजिक स्तरीकरणाचे विविध कार्ये स्पष्ट करा.

(ड) सामाजिक गतिशिलतेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) प्राथमिक गटाची संकल्पना स्पष्ट करून महत्व स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

(अ) संस्कृती व व्यक्तीमत्व (प्रत्येकी 2 गुण)

(ब) विचलनाचे कारण

(क) प्रमाणक शुन्यता

(ड) सामाजिक संरचनेचे मुलतत्वे

(ई) संघर्ष दृष्टीकोन

(फ) अतिवादी नारीवाद

(ग) कर्मकांडवाद

(घ) प्रकार्यवादी दृष्टीकोन

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

विषय - समाजशास्त्र (Sociology)

वेळ - 3 तास

बी. ए. भाग 2 सेमी. 3

गुण 80

प्रश्न 1 ला समाजशास्त्राच्या विकासामा सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय बलांच्या भूमिका स्पष्ट करा.

(16 गुण)

किंवा

अभ्यासविषयाच्या स्वरूपात समाजशास्त्राच्या उदयावर प्रबोधनाच्या आघाताची चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा ऑगस्ट कॉमंटचा प्रत्यक्षवादावरील दृष्टिकोन स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

हर्बर्ट स्पेन्सरचा समाजाचा सावयवी सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3 रा खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) 'स्व' संकल्पनेत प्रा.कुलेनी स्पष्ट केलेले तीन घटक लिहा.

(ब) प्राथमिक गटाची संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

(क) दुर्खिमने सांगितलेले आत्महत्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

(ड) दुर्खिमचा धर्माचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(ब) मार्क्सचा वर्ग संघर्षाचा सिध्दांत

किंवा

(क) सामाजिक क्रियेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(ड) नौकरशाहीची अपकार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालील प्रत्येकांवर अतिसंक्षिप्त टिपा लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

(अ) औद्योगिक क्रांती

(ब) कुटूंब

(क) सामाजिक एकता

(ड) सैनिकी समाज

(ई) परार्थवादी आत्महत्या

(फ) धर्माची व्याख्या (ग) उद्दिष्ट्याभिमुख तार्मिक क्रिया

(घ) परंपरागत सत्ता

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

विषय - समाजशास्त्र (Sociology)

वेळ - 3 तास

बी. ए. भाग 2 सेमी. 4

गुण 80

प्रश्न 1 ला डॉ.आंबेडकर यांच्या जातीच्या समीक्षेत आर्थिक, राजकीय व सामाजिक समीक्षेवर चर्चा करा.

किंवा

(16 गुण)

जातीची व्याख्या करून डॉ.घुर्ये यांच्या दृष्टिकोनातून जातीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा संस्कृतीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करून संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये, घटक व परिणाम यावर

सविस्तर चर्चा करा.

(16 गुण)

किंवा

सावित्रीबाई फुले यांचे स्त्रियांचे आणि स्त्रिशिक्षण यावरील विचार व कार्य स्पष्ट करा.

प्रश्न 3 रा संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) प्रभावशाली जातीवर श्रीनिवास यांचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

(ब) संस्कृतीकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

(क) मुल्यांची व्याख्या सांगून मुल्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.

(ड) डी.पी.मुखर्जीच्या ऐतिहासिक ध्येयवादाचे वर्णन करा.

प्रश्न 4 था संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) व्यक्तीमत्व आणि परिवर्तनावर आर. के. मुखर्जीच्या विचाराची चर्चा करा.

(ब) भारतीय समाजातील पितृसत्ताक पध्दती आणि महिला यावर ताराबाई शिंदेचे विचार स्पष्ट करा.

किंवा

(क) आधुनिकीकरण म्हणजे काय? आधुनिकतेत मुल्यांच्या भुमीकेवर एस.सी.दुबेचे विचार स्पष्ट करा.

(ड) ज्योतीराव फुले यांचे स्त्री हक्काबाबत विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालीलपैकी प्रत्येकावर संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

(अ) जातीचे निर्मूलन

(ब) उपजातीवर घुर्येचा दृष्टिकोन

(क) प्रभावी जातीचे घटक

(ड) परंपराचा अर्थ

(ई) सामाजिक परिवर्तन

(फ) मुल्यांचे श्रेणीकरण

(ग) स्त्रियांचा अधिकार

(घ) मुल्यांचे तीन आयाम

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

विषय - समाजशास्त्र (Sociology)

वेळ - 3 तास

बी. ए. भाग 3 सेमी. 5

गुण 80

प्रश्न 1 ला भारतातील आदिवासी जमातीच्या प्रमुख समस्या स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

आदिवासीच्या हिन्दुकरणावर टिपण करा.

प्रश्न 2 रा भारतातील बेरोजगारीच्या कारणांची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचा त्यांच्या कुटूंबावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

प्रश्न 3 रा खालील प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) सामाजिक संरचनेच्या भेदभावाच्या स्वरूपात जात

(ब) अनुसूचित जातीच्या सामाजिक व धार्मिक समस्या

किंवा

(क) अनुसूचित जातीच्या संविधानात्मक तरतुदीवर टिपण लिहा.

(ड) इतर मागासवर्गीयांच्या (OBC) समस्यावर टिपण लिहा.

प्रश्न 4 था खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 8 गुण)

(अ) आंतर पिढीय संघर्षाची कारणे.

(ब) कौटुंबिक हिंसाचाराचे परिणाम

किंवा

(क) घटस्फोटाचे कारणे स्पष्ट करा.

(ड) वृद्धांच्या शारीरिक व आर्थिक समस्या

प्रश्न 5 वा थोडक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

(अ) जाती विषमता

(ब) मंडल आयोग

(क) हुंड्याची संकल्पना

(ड) आदिवासीची गतिशिलता

(इ) PESA (पेसा) Act.

(फ) ग्रामीण भारतातील स्थलांतरण

(ग) शेतकऱ्यांची आत्महत्या

(घ) आंतरपिढीय संघर्ष